

URLA ÇOCUK EĞİTİMEVİ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:

2024/42

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 18/7/2024 tarihli ve 2024/690 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler	2
B. Kurum Personeli.....	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar	4
III. TESPİT GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri	7
C. Beslenme.....	8
D. Sağlık Hizmetleri.....	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler	14
G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim	17
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	18
A. Değerlendirme	18
B. Tavsiyeler.....	18
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	18

ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın 1'inci maddesine göre Protokol'ün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi uyarınca; *“(1) Çocuk eğitimevleri; çocuk hükümlüler hakkında verilen cezaların, hükümlülerin eğitilmeleri, meslek edinmeleri ve yeniden toplumla bütünleştirilmeleri amaçları güdülerek yerine getirildiği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda çocuk eğitimevlerine ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 26/3/2024 tarihinde Urla Çocuk Eğitimevine¹ *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Yardımcıları ..., Uzman Psikolog ... ve Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ..., Psikolog ... ve Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Kurum Müdürü ile yapılan ön görüşme ile başlamıştır. Ön görüşmede OPCAT ve UÖM hakkında bilgi verilmiş ve Kurumumuzun 6701 sayılı Kanundan kaynaklanan yetki ve sorumlulukları Kurum İdaresine aktarılmıştır. Görüşmenin ardından Kurumda kalan çocuklarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve çocukların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen çocuklara; TIHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Ziyaret esnasında Kurumda bulunan çocukların tamamıyla Ziyaret Heyeti tarafından bire bir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel olmaksızın gerçekleştirilmiştir. Çocuklarla görüşmelerin tamamlanmasının ardından sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, kütüphane, atölyeler, çamaşırhane, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, yemekhane, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Yapılan incelemelerin ve ziyaretlerin ardından Kurum İdaresi ile son görüşme gerçekleştirilmiş ve ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 13/3/2024 tarihli ve 34443 sayılı oluruna istinaden 26/3/2024 tarihinde, Urla Çocuk Eğitimevine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. İzmir'in Urla ilçesinde bulunan Kurum, 1981 yılında K1 tipi ceza infaz kurumu olarak inşa edilmiş, çocuk eğitimevine dönüştürüldüğü² 2017 yılına kadar kadın açık ceza infaz kurumu statüsünde faaliyet göstermiştir.

¹ Bundan sonra "Kurum" olarak ifade edilecektir.

² Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 22/11/2017 tarihli ve 42626735-769/2971 sayılı yazısı.

10. Ziyaret tarihinde Türkiye’de kız çocuklarının barındırıldığı tek çocuk eğitimevi olma özelliğine sahip olan Kurum, suça sürüklenen çocukları³ barındırmak, ıslah etmek ve topluma yeniden kazandırmak amacı ile faaliyete geçmiştir.

B. Kurum Personeli

11. Ziyaret tarihinde Kurumda 33 personel⁴ görev yapmaktadır. Kurumda görev yapan personelin ünvan ve sayı dağılımı aşağıdaki gibidir:

ÜN VAN	MEVCUT PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Öğretmen	1
Psikolog	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	23
Cezaevi Kâtibi	1
Sağlık Memuru	1
Teknisyen	1
Şoför	1
Bilgisayar İşletmeni	1
Memur	1
TOPLAM	33

12. Kurumda görev yapan personelin 17’si kadın, 16’sı erkektir.

13. İnfaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları dörtlü vardiya sisteminde görev yapmaktadır.

³ 15/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci alt bendinde suça sürüklenen çocuk: “(...)Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma veya infaz ve koruma memurları ile infaz ve koruma memurları dörtlü vardiya sisteminde görev yapmaktadır.” ifade etmektedir.

⁴ 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 33’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; “Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlileri; firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması için gözetim ve denetimle yükümlüdürler.”

14. Kurum İdaresinden alınan bilgiye göre Kurumda çalışan tüm personelin hizmet içi eğitimi ünvan bazında tamamlandığı, buna ek olarak çocuklarla çalışmak için verilen ARDIÇ⁵ eğitimleri ile görev yaptıkları alanda Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) ve Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) eğitimlerinin tamamlandığı bilgisi alınmıştır. İnsan hakları eğitimi, kişiler arası iletişim ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin olan eğitimlerin hizmet içi eğitim programında yer aldığı ve dönemsel olarak yenilendiği ifade edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar

15. Ziyaret tarihinde Kurumda tamamı hükümlü⁶ statüsünde 25 suça sürüklenen çocuk bulunmaktadır. Bunlardan 1'i yabancı uyrukludur.

16. Kurumda erkek suça sürüklenen çocuk tutulmamaktadır.

17. Kurumda engelli ve kronik rahatsızlığı olan çocuk bulunmamaktadır.

18. Kurumda bulunan 18-21 yaşında⁷ 2 suça sürüklenen çocuk olduğu ve mesleki eğitimlerine devam ettikleri ifade edilmiş olup birinin kurum iç hizmetlerinde çalıştığı diğerinin ise Urla'da bir restoranda⁸ çırak olarak çalıştığı belirtilmiştir.

III. TESPİT GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

19. Kurum, 5115 m² alan üzerine inşa edilmiş olan 1000 m² kapalı alanda hizmet vermektedir.

⁵ Ceza infaz kurumlarında bulunan çocukların topluma kazandırılması için çalışan personelin psikososyal ve yönetim becerilerinin güçlendirilmesi amacıyla geliştirilen bir hizmet içi eğitim programıdır. Ardıç Programı, 2 alt program ve 10 eğitim modülü ve eklerinden oluşmaktadır. (<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/ardic-programi> ; E.T: 1/9/2023)

⁶ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 135'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre "Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde tutuklu barındırılmaz."

⁷ 5275 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre "Kurum içinde veya dışında herhangi bir eğitim ve öğretim programına devam eden ve on sekiz yaşını dolduran çocukların, eğitim ve öğretimlerini tamamlayabilmeleri bakımından yirmi bir yaşını bitirinceye kadar bu tesislerde kalmalarına izin verilebilir."

⁸ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 82'nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre "Çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin, kurum dışında çalıştırılmaları sırasında kurum görevlilerinin gözetim ve muhafazası aranmaz."

20. Kurumda suça sürüklenen çocukların barındırıldığı 3 ünite bulunmaktadır. 1. ünitenin 50 m², 2. ünitenin 25 m² ve 3. ünitenin 35 m² alana sahip olduğu öğrenilmiştir.

21. Kurumda yemekhane olarak da kullanılan 1 ortak yaşam alanı, 1 psikososyal servis odası, 1 kütüphane, 1 iş ve meslek eğitim atölyesi, 1 kuaför atölyesi, 1 aşçılık atölyesi, 1 revir, 1 Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, ünite havalandırmasında bulunan 1 voleybol sahası ve tadilatı planlanan 1 çok amaçlı salon bulunmaktadır.

22. 16/5/2018 tarihli Kurum İç Yönergesinde Kurum kapasitesinin 20 kişi olarak belirlendiği ve artırılmış kapasitenin 25 olduğu anlaşılmıştır. Ancak sık sık kadın kapalı ceza infaz kurumlarından nakil ve ilk kez hüküm alarak ceza infaz kurumuna giriş yoluyla hükümlü kabulü yapıldığından kurumdaki mevcut ünitelere baza ve ranza ilavesi yapılmış, bu doğrultuda kurum kapasitesinin 32'ye, artırılmış kapasitesinin ise 37'ye çıkartılmasına ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne kapasite artırımını için yazı yazıldığı ve onay beklendiği bilgisi paylaşılmıştır.

23. Kurumda bulunan her ünitenin kendine ait bir havalandırma bahçesi mevcuttur. Görüşme sağlanan çocuklar tarafından diğer ünitelere girmelerine izin verilmediği ancak gün içerisinde diğer ünitelerin havalandırma bahçesini kullanabildikleri ifade edilmiştir.

24. Ünitelerin birinde ranzalar diğer ikisinde bazalar mevcut olup ünitelerde her suça sürüklenen çocuğun kendisine ait yatak, yastık, nevresim ile battaniyesinin olduğu ve çocuk sayısı kadar dolap ile yeterli sayıda masa ve sandalyenin bulunduğu görülmüştür.

25. Ziyaret tarihinde ranzaların bulunduğu ünite 11 çocuk kalmaktadır. Bu ünite 2 kişilik 7 adet ranza bulunduğu ancak suça sürüklenen çocukların yalnızca altta bulunan yataklarda yattığı, üstteki yatakların ise kullanılmadığı, 4 çocuğun yataklarını ünite zeminine koyarak uyuduğu görülmüştür. Kurum İdaresi tarafından ranzaların üst kısmında korkuluk olmadığı, suça sürüklenen çocukların gece uyurken düşme riskine karşılık ranzaların yalnızca alt kısmında yatmalarına izin verildiği bilgisi verilmiştir. Ziyaret tarihinden sonra raporlama sürecinde İdare ile iletişime geçilmiş ranzaların kenarlarına korkuluk yapıldığı bilgisi alınmış ve bu hususa ilişkin fotoğraflar Kurumumuz ile paylaşılmıştır.

26. İdare ile yapılan görüşmede çocuklara odaya yerleşmelerinin ardından nevresim takımı, yastık ve battaniyenin verildiği, ihtiyaç halinde ise ivedi olarak değiştirildiği ifade edilmiştir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde bu husus teyit edilmiştir.

27. Her odanın yeterince doğal ve yapay ışık ile havalandırmaya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Ziyaret tarihinde odaların kapıları sabah 08.00'da açılıp akşam 23.00'da kapatılmaktadır. İdare ile yapılan görüşmede Kurumdaki infaz rejiminin açık ceza infaz

kurumlarına benzer olduğu bu nedenle çocukların neredeyse günün tamamında ortak yaşam alanlarına ve bahçeye çıkabildikleri öğrenilmiştir.

28. İdare tarafından, Kurumda sıcak ve soğuk suya günün her saatinde ulaşılabildiği bilgisi paylaşılmıştır. Suça sürüklenen çocuklar ile yapılan görüşmelerde suya erişim konusunda genel olarak bir sorun yaşanmadığı belirtilmiş, ziyaret sırasında yapılan kontrollerde odaların tamamında suların aktığı görülmüştür.

29. Ünitelerin temizliği, söz konusu üniteye kalan suya sürüklenen çocuklar tarafından yapılmaktadır. Her ünite panosunda temizlik yapacak suya sürüklenen çocukların isimlerinin bulunduğu haftalık listenin asılı olduğu görülmüştür. Suça sürüklenen çocuklarla yapılan görüşmelerde, temizlik malzemelerinin kendilerine Kurum İdaresi tarafından ücretsiz olarak verildiği ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından ünitelerde yapılan incelemelerde de ünitelerin genel olarak temiz olduğu görülmüştür.

30. Ziyaret Heyeti tarafından ünitelerde yapılan incelemeler esnasında ünitelerdeki tuvaletlerdeki sifonların çalışmadığı görülmüştür. İdare ile yapılan görüşmeden sonra raporlama aşamasında İdare ile iletişime geçilmiş ünitelerdeki sifonların kontrol edildiği ve çalışır hale getirildiğine ilişkin tutanak Kurumumuz ile paylaşılmıştır.

31. Çocuklarla yapılan bire bir görüşmelerde; diş macunu, sabun, şampuan ve hijyenik ped gibi ürünlerin çocuklarca kantinden satın alındığı ayrıca çocuklarca talep edilmesi halinde hijyenik pedlerin ücretsiz olarak personel tarafından çocuklara verildiği öğrenilmiştir.

32. Kurumda ısınma, doğalgaz ile çalışan kalorifer sistemi aracılığıyla sağlanmaktadır. Ziyaret tarihinde kalorifer peteklerinin yandığı görülmüş, çocuklar ile yapılan görüşmelerde ısınmaya ilişkin bir sorun yaşanmadığı iletilmiştir.

33. Kurumda 1 adet ev tipi çamaşır makinesi ile yine 1 adet ev tipi kurutma makinesi olduğu görülmüş; her hafta cuma, cumartesi ve pazar günleri belirlenen program dâhilinde kalan çocukların çamaşırlarının ücretsiz olarak yıkadığı ifade edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından 2 tane daha çamaşır makinesi alındığı bilgisi edinilmiş, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden gelecek onayın ardından çamaşır makinelerinin kurulumunun gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

34. Kurumda 1 çok amaçlı atölye bulunduğu görülmüş; uzun dikdörtgen bir masa ve sandalyelerin yanı sıra tuval, boya ve el işi malzemelerin olduğu atölyenin ziyaret tarihinde aktif olmadığı ifade edilmiştir. Atölyenin depo olarak kullanıldığı ve bir köşesinde yatakların üst üste dizili şekilde tutulduğu görülmüştür. Görevli personel tarafından geçmişte atölyenin resim kursu için kullanıldığı; resim yapmak için gerekli malzemelerin Gençlik ve Spor İl

Müdürlüğü⁹ ve Kızılay'dan talep edildiği ve malzeme temininde sorun yaşanması nedeniyle yeniden kurs açılmadığı dile getirilmiştir.

35. Kurumda kuaförlük kursunun verildiği 1 atölye bulunmaktadır. Aynı anda 2 kişiye hizmet verecek şekilde tasarlanan atölyede otoklav makinesi, ağda makinesi, fön makineleri, saç yıkama alanları olduğu görülmüştür.

36. Ziyaret tarihinde Kurumda çocuklara aşçılık kursunun verildiği 1 uygulama mutfağının bulunduğu görülmüştür. Yemek malzemelerinin Kızılay'dan temin edildiği öğrenilmiştir. Atölyenin; 1'i ev tipi, 1'i sanayi tipi olmak üzere toplam 2 fırın, 3 adet ocak ve 1 adet buzdolabı ile yemek pişirmek için gereken tencere, tava ve diğer eşyalardan müteşekkil olduğu görülmüştür.

37. Kurumda toplam 21 adet güvenlik kamerası bulunmakta olup kamera kayıtlarının 4 hafta süreyle tutulduğu bilgisi edinilmiştir. Kurum İdaresinden alınan bilgiye göre kamera sayısının yetersiz olduğu ve talepte bulunduğu, talebe olumlu geri dönüş yapıldığı, kör nokta kalmayacak şekilde yeni kameraların kurulumların sağlanacağı ifade edilmiştir.

38. Kurumda elektrik kesintilerine karşı 1 adet jeneratör bulunduğu görülmüştür.

39. Kurum İdaresi tarafından aylık olarak kemirgen ve haşereye karşı ilaçlama yapıldığı ifade edilmiş; ilaçlama yapıldığına dair evrak örneği Ziyaret Heyetiyle paylaşmıştır.

40. Kurum genelinde ünitelerin bulunduğu koridorda ve diğer ortak alanlarda yangın teçhizat dolapları ve yangın talimatları bulunduğu gözlemlenmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemeler esnasında Kurumdaki yangın söndürme tüplerinin 2023 yılında doldurulduğu ve son kullanma tarihlerinin 2025 olduğu ayrıca koridorda yangın tahliye hortumunun bulunduğu görülmüştür.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

41. Kuruma kabul sırasında aramaların kaba üst araması şeklinde ve başmemurlukta yapıldığı çocuklarla yapılan görüşmelerde dile getirilmiştir. Kurum İdaresi merdiven boşluğunda mahremiyet sağlanabilmesi için kapısı olan bir arama odası yapıldığını beyan etmiştir. Yapılan incelemede, arama odasının giriş kısmını doğrudan gören bir kamera olmadığı görülmüştür.

42. İdareyle yapılan görüşmede, ayda bir defa düzenli olarak genel arama yapıldığı ayrıca ihtiyaç duyulması halinde odalarda kısmi arama yapılabildiği öğrenilmiştir.

⁹ 27/8/2019 tarihli Adalet Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Arasında İş Birliği Protokolü

43. Kurumda yumuşak oda bulunmadığı bilgi edinilmiştir.

44. Görüşme gerçekleştirilen çocuklar genel olarak infaz ve koruma memurlarının kendilerine yönelik davranışlarından memnun olduklarını, infaz ve koruma memurlarının sorunlarını çözmekte kendilerine yardımcı oldukları ifade edilmiştir.

45. İdare, Kurum içi dilekçelerin günlük olarak alınarak ilgili birimlere ulaştırıldığını, çocukların taleplerini günün her saatinde görevlilere iletebildiğini ve ilgili birimlerin çocuklar ile günlük görüşme sağladığı bilgisini vermiştir. Çocuklar tarafından, Ziyaret Heyeti ile yaptıkları görüşmelerde, şikâyet ve taleplerini günün her saatinde bildirebildiklerini, bu anlamda herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları ifade edilmiştir.

46. Ziyaret tarihinde disiplin cezası alan/ cezası infaz edilen çocuk olmadığı bilgisi verilmiştir.

47. Son 1 yıl içerisinde kapalı ceza infaz kurumuna iade edilen 1 çocuk bulunmaktadır.¹⁰

48. Kurumda son 1 yıl içinde çocuklar tarafından şikâyette bulunulan ve hakkında adli işlem yapılan herhangi bir personel bulunmamaktadır.

C. Beslenme

49. Kurumda sabah kahvaltısı, öğle ve akşam yemekleri olmak üzere 3 öğün yemek verildiği; ziyaret tarihinin denk geldiği Ramazan ayı içerisinde oruç tutmak isteyen çocuklar için sahurda da öğün verildiği ifade edilmiştir.

50. Kurumda mutfak teşkilatı bulunmadığı görülmüş; yemeklerin Buca Açık Ceza İnfaz Kurumundan geldiği öğrenilmiştir. Yapılan incelemede, yemek numunelerinin mevzuata¹¹ uygun olarak 72 saat boyunca saklandığı ve önceki günlere ait yemek numunelerinin de mutfakta bulunduğu görülmüştür.

51. Masa ve sandalyeler olmak üzere 2 bölümden oluşan yemekhanede yemek dağıtımını belirlenen program dâhilinde çocukların yaptığı ifade edilmiş; ziyaret esnasında

¹⁰ 5275 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre: "*Haklarında tutuklama kararı bulunanlar ile 11 inci madde kapsamına girenler hariç olmak üzere, bu tesislerde bulunan çocuk hükümlüler kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmezler.*"

5275 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Çocuk kapalı ceza infaz kurumları, çocuk tutukluların ya da çocuk eğitimevlerinden disiplin veya diğer nedenlerle kapalı ceza infaz kurumlarına nakillerine karar verilen çocukların barındırıldıkları ve firara karşı engelleri olan iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, eğitim ve öğretime dayalı kurumlardır.*"

¹¹ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik'in 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi: "*Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.*"

çocukların eldiven, maske ve saç bonesi kullanmadan yemek dağıtımını yaptıkları; görev yerinden ayrıldıklarında da yemek almak veya tabağına eklemek isteyenlerin yemeklerini kendilerinin aldığı görülmüştür. Personel ve çocukların aynı yemekhanede birlikte yemek yediği, personelin yemeğini kendi aldığı ve bulaşıklarını kendi kaldırdığı gözlenmiştir.

52. Bire bir görüşülen çocukların bazıları tarafından yemeklerin çok yağlı olduğu ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği çocuklarla beraber yenilmiş ve yenilen yemeğin doyuruculuğu, lezzeti ve çeşitliliği yeterli bulunmuş, yağ oranının da yerinde olduğu değerlendirilmiştir.

53. Ziyaret tarihinde Kurumda diyet beslenmesi gereken çocuk bulunmadığı dile getirilmiştir.

54. Yemekhanede bulunan 1 adet buzdolabının çocukların şahsi kullanımına sunulduğu; artan yemeklerin yanı sıra çocukların kantinden aldıkları yiyecekleri, üzerine isimlerini yazarak bu buzdolabında muhafaza ettikleri görülmüştür.

55. Kurumdaki çocukların tamamı tarafından kantindeki ürün çeşitliliğinin az olduğu; tırnak makası, tarak, cımbız, çorap, iç çamaşırı, terlik, banyo lifi ve meyve suyunun hiç satılmadığı ifade edilmiştir. Kurum İdaresi ile yapılan görüşmede; banyo lifi, tarak, tırnak makası, terlik, cımbız, el radyosu, radyo kulaklığı gibi malzemelerin alımına ilişkin yaklaşık maliyet cetveli oluşturulduğu ve malzeme alımı yapılacağına ilişkin 20/3/2024 tarihli yazı Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır. Çorap ve iç çamaşırının bağış yolu ile geldiği ancak yetersiz olması ihtimaline karşı kantinde de bu malzemelerin satılabileceği beyan edilmiştir.

56. Kantinde yapılan incelemede; ürün fiyatlarının piyasa fiyatları ile uyumlu olduğu görülmüştür.

57. Kantinde meyve ve sebze satışının olmadığı ancak her gün öğle ve akşam yemeklerinin yanında mevsime göre değişmekle birlikte mutlaka meyve verildiği belirtilmiştir. Öğle yemeği esnasında yemeğin yanında meyve verildiği Ziyaret Heyeti tarafından da gözlenmiştir.

58. Kurumun günlük kullanım ve içme suyu ihtiyacının şebeke suyundan karşılandığı bilgisi alınmıştır. Ayrıca çocukların ve görevli personelin Kurum kantininden de su satın alabildiği öğrenilmiştir.

59. Urla ilçesindeki şebeke suyunun kireçli olduğu hem çocuklar hem de Kurum İdaresi tarafından dile getirilmiş; maddi durumu olmadığı için kantinden su satın alamayan çocuklar için yemekhaneye ve çay ocağına sanayi tipi su arıtma cihazlarının kurulduğu görülmüştür.

60. İdare tarafından Kurumda verilen suyun düzenli olarak İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Laboratuvarı tarafından denetlendiği belirtilmiş ve ilgili su analiz raporları Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiştir. Analiz sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e göre uygun olduğu anlaşılmıştır.

D. Sağlık Hizmetleri

61. Kurumda; 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet veren 1 sağlık memuru ile haftada 1 kez yarım gün olacak şekilde görevlendirilen 1 aile hekimi bulunmaktadır.

62. Revir birbirine bağlı 2 odadan oluşmaktadır. İlk oda muayene odası olarak diğer oda ise esasen kamera sistem odası olarak kullanılmakta ancak ilaçlar burada saklanmaktadır.

63. İlaç dolabının sağ tarafında ilaçların; sol tarafında ise maske, eldiven, pansuman vb. malzemelerin bulunduğu görülmüştür. İlaçların isme göre ayrılmadığı, dolaptaki malzemelerin steril olarak tutulmasına rağmen düzenli saklanmadığı görülmüştür.

64. Hekim tarafından yazılan ilaçların en geç ertesi gün temin edildiği ve ilaçların ünitelerde bulundurulmasına izin verilmediği, personel tarafından kontrollü olacak şekilde kullanıldığı öğrenilmiştir. Ziyaret tarihinde psikiyatrik ilaç kullanan çocuk bulunmadığı bilgisi edinilmiştir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde, ilaçlarının zamanında temin edildiği ifade edilmiştir.

65. Revirde suça sürüklenen çocukların sağlık dosyaları fiziksel olarak tutulmamaktadır. Görevli personel tarafından dosyaların UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) üzerinden tutulduğu, yalnızca sağlık fişlerinin fiziksel olarak bulundurulduğu ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından sağlık fişleri incelenmiş; her suça sürüklenen çocuğun sağlık fişinin diğerlerinden ayrılarak tutulduğu, sağlık fişlerinde tanı ve tedavi bilgilerinin mevcut olduğu görülmüştür.

66. İdare tarafından son 9 ayda revir tarafından gerçekleştirilen muayene ve işlem sayısının 164 ve hastaneye sevki yapılan suça sürüklenen çocuk sayısının 24 olduğu bilgisi alınmıştır. Kurumda kalan çocuklarla yapılan görüşmelerde çocuklar, revire dilekçe ile başvurarak muayene olabildiklerini belirtmişlerdir.

67. Ziyaret Heyeti tarafından revir tarafından tutulan vizite defteri incelenmiş; defterde suça sürüklenen çocuğun ismi, teşhis ile tedaviye ilişkin bilgilerin bulunduğu ve kayıtların düzenli olarak tutulduğu görülmüştür.

68. Revirde “İlaç Dağıtım Defteri” bulunmaktadır. Defterde her çocuk için ayrı sayfa açıldığı, çocuklara kullandırılan ilaçların imza karşılığında verildiği, defterin mesai saatleri içinde sağlık memuru yahut doktor tarafından, mesai bitiminde ise infaz ve koruma başmemuru tarafından düzenli şekilde tutulduğu görülmüştür.

69. İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Şube Müdürlüğü tarafından Kurum genelinde tüberküloz taraması yapıldığı; İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından da ilki 22/2/2024 ikincisi ise 22/3/2024 tarihinde olmak üzere toplam 2 doz hepatit aşılması yapıldığı öğrenilmiştir.

70. Revirde görevli memur ile yapılan görüşmede; rahatsızlığı olan çocukların ilk muayenesinin birimde yapıldığı, ihtiyaç duyulması halinde çocukların hastaneye sevkini sağlandığı, hastaneye sevk edilen çocuklara görevli infaz ve koruma memurları ile sağlık memurunun eşlik ettiği öğrenilmiştir. Çocukların üst basamak sağlık kuruluşlarında muayenesini gerektiren hallerde Urla Devlet Hastanesine veya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildikleri¹² bilgisi verilmiştir. Ziyaret tarihinde sağlık memurunun hastaneye sevk edilen 2 çocukla birlikte gittiği görülmüştür. Psikiyatri servisine yapılan sevklerde ise psikoloğun doldurduğu Psikososyal Servis Raporunun da ek olarak gönderildiği ifade edilmiştir.

71. Görüşme yapılan çocukların bazıları tarafından ciltlerinde kızarıklık, kaşıntı ve döküntü olduğu ifade edilmiş; çocukların kollarında ve ellerinde belirtilen bu cilt problemleri görülmüştür. Kurum Hekimi tarafından muayene edilmiş ve ilaç başlanmışsa da tedavinin etkili olmadığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyetindeki Hekim tarafından yapılan değerlendirme neticesinde, en azından çocuklardan birinin (döküntü, kızarıklık ve kaşıntısı en fazla olanın) üst basamak sağlık kuruluşuna sevkini gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

72. Acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezinin arandığı, acil sağlık hizmetlerine erişim konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

¹² Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 99'uncu maddesi üçüncü fıkrası: “Açık kurumlar ile çocuk eğitimevi hükümlülerinin kurum dışındaki yatarak tedavileri, tedavi eden kurumun bulunduğu yerdeki kurumun iç güvenlik görevlileri gözetiminde ve hükümlü odası dışındaki bir bölümde yapılır.”

73. Psikososyal serviste 1 psikolog ve 1 infaz ve koruma memuru görev yapmakta olup eğitim servisi biriminden de 2 personelin dönüşümlü olarak burada görev yaptığı bilgisi verilmiştir.

74. Kurumda toplam 12 grup liderinin¹³ olduğu öğrenilmiştir.

75. Psikososyal servisin çalışmalarına ilişkin servis personeli ile yapılan görüşmede, çocukların Kuruma girişlerinin yapılmasının ardından ARDEF¹⁴ doldurularak uygun müdahale programlarının uygulandığı bilgisi alınmıştır.

76. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile yapılan protokol¹⁵ kapsamında Kuruma ilk girişte mevcut protokoldeki formların doldurulup Bakanlığa gönderildiği bilgisi alınmıştır.

77. ARDEF ve ön görüşme sonucunda servis uzmanları tarafından yapılan değerlendirmelere göre çocukların içinde buldukları sosyo-ekonomik ve psikolojik durumlarının tespit edildiği ve ortaya çıkan ihtiyaç ve risk analizi sonucunda öfke kontrolü, kişilik gelişimi, güvenli davranış ve bağımlılık grup çalışmalarına yönlendirildiği ifade edilmiştir.

78. Son 3 ay içerisinde 100 çocuğun bireysel görüşme talebi olduğu ve bu taleplerin karşılandığı bilgisi alınmıştır.

79. İyi hal uygulamaları kapsamında Kuruma ilk girişte çocuklara iyileştirme planı¹⁶ hazırlandığı ve tebliğ edildiği görülmüştür.

¹³ Çocuklara yönelik İyileştirme, İzleme ve Gözlem Çalışmalarının genel adı Grup Liderliği çalışma biçimi olarak tanımlanmaktadır. BİSİS kapsamında uygulanan grup liderliği, eğitim almış İnfaz Koruma Memurları arasından seçilen her personelin çalışma saatleri içerisinde zamanının tümünü sorumlu olduğu çocuklar ile birlikte geçirmesidir. Söz konusu memur, sorumlusu olduğu çocuklara gündelik yaşam becerileri kazandırma, eğitim, spor, sosyal kültürel faaliyetlere, bireysel ve grup psikososyal destek programlara katılımını sağlamak gibi eğitim ve iyileştirme görevlerinin yanı sıra akran zorbalığı gibi çocuklar arasında meydana gelebilecek istismar davranışlarının önlenmesi görevlerini de yerine getirmektedir. Süreç içerisindeki gözlem, bilgi ve tecrübelerini psikososyal servis, sorumlu başmemur ve idari birimlere aktararak, kurum yönetim ve kurullarına bilgi paylaşımında bulunurlar. (<https://ankarace.adalet.gov.tr/grup-liderligi> , E.T:11/4/2024).

¹⁴ Hükümlü ve tutuklulara, ceza infaz kurumlarına kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından BİSİS kapsamında ARDEF doldurulmaktadır. BİSİS 3 Aşamadan oluşmakta, öncelikle Kurum Kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra Psikososyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Psikososyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psikososyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psikososyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psikososyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.

(<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi> ; E.T: 1/9/2023)

¹⁵ 26/7/2021 tarihli Adalet Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında Tutuklu, Hükümlü veya Yükümlüler ile Çocuklarının Sosyal Hizmetlerden Yararlandırılması Hakkında İş Birliği Protokolü

¹⁶ 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 25'inci maddesine göre "(1) İyileştirme ve bireyselleştirme, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin onikinci bölümü ile ilgili diğer mevzuat ve protokollerde yer alan amaç, usul ve esaslar çerçevesinde eğitim ve öğretim servisi ile psikososyal yardım servislerince yürütülür. Yönetim servisi ile güvenlik ve gözetim servisi başta olmak üzere diğer tüm servis ve birimler bu çalışmalara destek vermeye yükümlüdür.

80. Çocukların kalacakları odaların fiziksel özellikleri bağlamında uyum içerisinde olmaları ve gruplaşmalarının¹⁷ önüne geçecek şekilde belirlendiği dile getirilmiştir.

81. Kurumda kalan çocukların dilediği zaman psikososyal serviste görevli uzmanla görüşebildikleri bilgisi alınmış, Ziyaret Heyeti tarafından da son 1 yılda çocuklar tarafından iletilen Kurum Psikoloğuyla görüşme talepli dilekçeler incelenmiş; dilekçelerin ilgili psikolog tarafından görüşmenin sağlandığı bilgisi eklenerek ve konuşulan konu hakkında kısaca not alınarak imzalandığı görülmüştür. Bu çerçevede görüşmelerin aile ilişkileri, izin durumu, oda arkadaşlarıyla yaşanan sorunlar, cezalarının infazı veya maddi konularla ilgili olduğu gözlenmiştir.

82. Maddi durumu yetersiz olan ve yaşamını idame ettirmeye yönelik temel ihtiyaçlarını karşılayacak imkânı olmayan çocukların ihtiyaçlarının Kuruma verilen bağışlardan ve Kızılay ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapılan protokol gereği karşılanması hususunda psikososyal servisin çalışmalar yürüttüğü ve bu çalışmalar sonucunda çocuklara verilen yardımların tutanak ile kayıt altına alındığı görülmüştür.

83. İntihar etme veya kendine zarar verme riski bulunan çocukların tespit edilmesinin ardından durumlarının rutin görüşmeler ile takip edildiği, bu süreçte psikososyal servis, revir ve başmemurlukça koordineli bir biçimde vaka toplantıları yapılarak gölge arkadaş¹⁸ aracılığı

(2) Hükümlünün ilk gözlem süresi sonunda gönderildiği ceza infaz kurumunda, psikososyal değerlendirme ölçekleri de uygulanarak risk düzeyi ve bireysel ihtiyaçları belirlenir. 5275 sayılı Kanununun 73 üncü maddesi gereğince, eğitim ve öğretim ile psikososyal yardım servisleri tarafından hükümlünün risk düzeyi ve bireysel ihtiyaçlarına göre bir iyileştirme planı hazırlanarak hükümlüye tebliğ edilir.

(3) Yapılan gözlem, görüşme ve uygulanan risk değerlendirme ölçeği sonuçlarına göre, idare ve gözlem kurulunca;

a) Görme, konuşma ve işitme engelliler ile öz bakımını yapamayacak şekilde yatağa bağımlı hasta ya da ağır kocama hali bulunanlardan durumu hekim raporu ile tespit edilenler,

b) İyileşme ihtimali olmadığı tıbbi olarak tespit edilen ağır psikiyatrik hastalar,

c) Sosyal olarak iletişime tamamen kapalı olduğu psikiyatri raporu ile tespit edilenler,

ç) Şahsi ve sosyal durumu ya da suç geçmişi nedeniyle özel gözetim ve denetim altında bulundurulmasının gerekli olduğu saptananlar ve benzeri durumda olanlar,

hakkında gelişim değerlendirmesine tabi tutulmaması kararı verilebilir. İdare ve gözlem kurulu tarafından gelişim değerlendirmesine tabi tutulmaması kararı verilen hükümlüler için iyileştirme planı hazırlanmaz ve değerlendirmeler, yalnızca yönetim ve psikososyal yardım servisi tarafından düzenlenen gözlem değerlendirme raporuna göre yapılır.

(4) İlgili servisler tarafından uygulanan risk değerlendirme ölçekleri her iki değerlendirme döneminde bir tekrarlanarak, eğitim ve öğretim ile psikososyal yardım servisleri tarafından hazırlanan iyileştirme planları bu risk değerlendirmesi sonucuna göre güncellenir.

(5) Hükümlü, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin 67 nci maddesi uyarınca iyileştirme programlarına tam bir uyum göstermekle yükümlüdür. Hükümlünün belirlenen programlara katılımı ve gelişimi takip edilerek altı ayda bir değerlendirilir. İlgili servislerce hazırlanan gözlem değerlendirme veya gelişim değerlendirme raporları, idare ve gözlem kurulu tarafından yapılan değerlendirmelere esas teşkil eder.”

¹⁷ Çocukların çoğunun birbirini Kuruma gelmeden önce tanıdığı, birçoğunun aynı mahallede yaşadığı ifade edilmiş ve birbirini önceden tanıyanların Kurum içerisinde gruplaşmalarının önüne geçmek amacıyla ayrı odalarda tutulmaya çalışıldığı dile getirilmiştir.

¹⁸ Adalet Bakanlığının 2/3/2022 tarihli ve 273/29104 sayılı yazısına göre “İntihar riski taşıdığı değerlendirilen hükümlü/tutuklunun oda veya koğu arkadaşlarından gönüllü ve rızaları bulunan en fazla üçünün, birlikte

ile çocuğun günlük yaşantısının takibinin yapıldığı ifade edilmiştir. 2024 yılında ziyaret tarihine kadar olan süreçte 4 vaka toplantısı¹⁹ yapıldığı ve 3 çocuğun dosyasının gerekli işlemlerden sonra kapatıldığı görülmüştür.

84. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde psikososyal servis tarafından Kurum dışı etkinliklerin düzenlendiği, bu etkinliklerin 2024 yılı ilk 2 ayında Türk Kızılay'ı Urla Şubesi ile iş birliği çerçevesinde kahvaltı, sinema ve Urla Belediyesi ile iş birliği çerçevesinde öğle yemeği etkinlikleri olduğu görülmüştür.

85. Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında yapılan protokol gereğince Kurumda cuma günleri hariç hafta içi 4 gün, 09.00-16.00 saatleri arasında görev yapan 1 vaize bulunduğu bilgisi edinilmiş; din kültürü ve ahlak bilgisi, kişisel hijyen, adabımuâşeret, Kur'an-ı Kerim, ilmihal ve namaz derslerinin verildiği ifade edilmiştir.

86. Ziyaret Heyeti tarafından manevi rehberlik servisine ait dosyalar incelenmiş, dosyalarda Ceza ve Tevkifevleri Eğitim Öğretim Hizmetleri Bürosuna yapılan bilgilendirmelerin, kurslara katılacak suçta sürüklenen çocuklara ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının ve Urla İlçe Müftülüğüne hitaben yazılan dergi temin talebi belgelerinin bulunduğu görülmüştür.

87. Manevi rehberlik servisi tarafından tutulan 2024 yılı raporu incelenmiş, ziyaret tarihine kadar haftada 4 gün din kültürü ve ahlak bilgisi dersi, haftada 4 gün talep üzerine bireysel görüşme, her ay 1 konferans, ayda 2 gün değerler eğitimi semineri ve haftada 4 gün soru cevap etkinliği yapıldığı tespit edilmiştir.

F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

88. Ziyaret tarihinde Kurumda kadrolu 1 öğretmen ile Halk Eğitim Merkezi tarafından görevlendirilen 1 öğretmen olmak üzere toplam 2 öğretmen bulunmaktadır. Halk Eğitim Merkezince görevlendirilen öğretmen tarafından okuma yazma bilmeyen veya az bilen çocuklar için haftada toplam 40 saat birinci ve ikinci kademe okuma yazma kursu verildiği öğrenilmiştir.

barındırılmalarında güvenlik sorunu teşkil etmeyeceğine ilişkin değerlendirme yapılarak uygun görülmesi halinde, hükümlü/tutukluya nezaret etmek üzere görevlendirilmesi (gölge hükümlü) ve bu sorumluluğun özenle yerine getirilmesi halinde bu durumun gelişim değerlendirme raporlarının kanaat notu hanesinde lehe değerlendirilmesi" düzenlenmesi yer almaktadır.

¹⁹ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 27/10/2020 tarihli ve 57292265-204.08.09-E.898/125525 sayılı yazısında "Kurumda intihar girişimi, kendine zarar verme davranışı veya intihar riski tespit edilen kişilere yönelik vaka değerlendirme toplantısı en kısa süre içerisinde olağanüstü olarak, belirli aralıklarla ise takip ve gözetim amaçlı olağan toplantı yapılmalıdır." ifadesi yer almaktadır.

89. Suça sürüklenen çocukların tümünün Kurumda düzenlenen kurslara katılım zorunluluğu bulunmaktadır. Suça sürüklenen çocuklarla yapılan görüşmelerde; Kurumda din kültürü, yoga, masa tenisi ve kuaförlük kursu olduğu öğrenilmiş, görevli personel tarafından satranç kursu için öğretmen talep edildiği iletilmiştir. Ancak kursların devamlılığıyla ilgili suça sürüklenen çocukların yeterince bilgilendirilmediği anlaşılmış, söz konusu husus Kurum İdaresine son görüşme esnasında iletilmiştir.

90. Kurumda devam etmekte olan kuaförlük kursunun ise usta öğretici belgesi olan bir infaz ve koruma memuru tarafından verildiği; atölyenin yalnızca eğitim faaliyetleri çerçevesinde kullanıldığı ve çocuklara veya personele yönelik ayrıca kuaförlük hizmeti verilmediği öğrenilmiştir.

91. Eğitim öğretim servisinde her suça sürüklenen çocuk için ayrı dosya tutulmaktadır. Dosyalar Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş; dosyaların içinde iyileştirme planı, ilk görüşme formu, sınav belgeleri, mesleki eğitim belgeleri ve yönetim servisi ilk görüşme formunun bulunduğu görülmüştür.

92. Kurum kütüphanesinde, farklı türlerde toplam 1030 kitap bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından kütüphane incelenmiş, kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüştür. Çocukların Kurum Kütüphanesi dışında İlçe Halk Kütüphanesinden de faydalanabildikleri öğrenilmiştir.

93. Ünitelerde buldurulacak kitap sayısında herhangi bir sınırlama olmadığı; çocukların aldıkları kitapları 15 gün içerisinde iade etmesinin beklendiği ancak bu süreyi 15 gün daha uzatabildikleri ifade edilmiştir. Ayrıca son 1 yıl içinde çocukların, toplam 405 adet kitaptan yararlandığı anlaşılmıştır.

94. Eğitim servisinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen Değerler Eğitimi programı çerçevesinde 2023-2025 yılı arasında okutulacak kitaplar listesinin bulunduğu, listedeki kitapların tümünün kütüphanede mevcut olduğu görülmüştür. Görevli personel tarafından değerler eğitimi programına ilişkin olarak her ay Milli Eğitim Bakanlığına bilgi verildiği ifade edilmiştir.

95. Kitap teslim defteri kontrol edilmiş son 1 ay içinde suça sürüklenen çocukların 61 defa kurum kütüphanesinden yararlandığı tespit edilmiştir.

96. Kurumda aktif olarak eğitim-öğretime²⁰ devam eden çocuklara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki gibidir:

²⁰ 5275 sayılı Kanun'un 76'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre: "Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimeverlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır."

ÖĞRENİM KADEMESİ	KİŞİ SAYISI
1. Kademe Okuma Yazma	1
2. Kademe Okuma Yazma	5
Örgün Ortaokul	1
Açık Öğretim Ortaokulu	4
Açık Öğretim Lise	5
TOPLAM	16

97. Aşçılık kursunun Halk Eğitim Merkezinden gelen bir öğretmen tarafından verildiği ve uygulama mutfağında Kurumda kalan çocukların doğum günlerinde pasta yapıldığı öğrenilmiştir.

98. Ziyaret tarihinde Kurumda mesleki eğitim çerçevesinde çalışan 5 çocuk olduğu ve her hafta çarşamba teorik, geri kalan hafta içi günlerde de uygulamalı eğitim aldıkları, çırak statüsünde²¹ oldukları ve asgari ücretin ortalama üçte biri oranında maaş²² aldıkları öğrenilmiştir.

99. Kurumda Değerler Eğitimi programı dâhilinde bulunan filmlerin gösterimi yapılmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından film gösterimine ilişkin belgeler incelenmiş, her ay belli bir değere ilişkin filmlerin izlendiği, 2024 yılında ziyaret tarihine kadar olan sürede 20 film gösterimi yapıldığı anlaşılmıştır.

100. Ziyaret esnasında çocukların Kurumun ön bahçesinde voleybol oynadığı, birinci ünitenin havalandırma alanında da voleybol filesi bulunduğu görülmüş bunlara ek olarak Kurumun ön bahçesinde açık alan spor aletlerinin de kurulu olduğu gözlenmiştir.

101. Ziyaret esnasında, kapalı spor salonu ve konferans salonu olarak tasarlanan bir alanın kurulumunun yapıldığı; bu alanda bağış yoluyla elde edilen yürüyüş bandı, eliptik bisiklet, kondisyon bisikleti ve ağırlık istasyonunun yanı sıra 2 adet masa tenisi masası, pilates topları, yoga matları, dumbellar, step tahtaları ve güçlendirme bantlarının da bulunduğu görülmüştür. Kurum İdaresi tarafından salonun zemininin olası yaralanmaları önlemek için

²¹ Çocuklardan 4'ünün 7000 TL, 1'inin ise 8500 TL ücret aldığı bilgisi verilmiştir.

²² 19/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 24'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; "On ve daha fazla personel çalıştıran ve Bakanlıkça işletmelerde mesleki eğitim kapsamına alınan ancak beceri eğitimi yaptırmayan işletmeler, beceri eğitimi yaptırmaması gereken her öğrenci için eğitim süresince her ay 18 yaşını bitirenlere ödenen asgari ücretin net tutarının 1/3'ü nispetinde, yirmi ve daha fazla personel çalıştırılması halinde 2/3'ü nispetinde Saymanlık hesabına para yatırmakla yükümlüdürler."

yumuşak malzeme ile kaplanacağı ve salona konuşma ve gösteriler için küçük bir sahnenin de kurulacağı ifade edilmiştir.

G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim

102. Kurumda 10 adet ankesörlü telefon ile ünitelerde ve yemekhanede Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) projesi kapsamında 7 adet görüntülü görüşme kabini bulunmaktadır. Kurulumun henüz tamamlanmaması sebebiyle görüntülü görüşme uygulamasının başlamadığı öğrenilmiştir.

103. Çocuklar tarafından, 150 dakika görüşme süresi sunan telefon kartının 25 TL karşılığında kantinden satın alınabildiği ve telefonla görüşme hususunda herhangi bir süre sınırının uygulanmadığı²³ belirtilmiştir.

104. Çocuk eğitimevi statüsündeki Kurumda kapalı görüş alanı bulunmamakta ve mevzuat²⁴ gereği tüm görüşler açık görüş şeklinde yapılmaktadır. Açık görüşün tarih ve saatlerine ilişkin bilgilendirme metinlerinin ünitelerdeki panolarda asılı olduğu görülmüş ve açık görüşlerin Pazar günleri 12.00-16.00 saatleri arasında yapıldığı anlaşılmıştır. Suça sürüklenen çocuklarla yapılan görüşmelerde, Kurumda ziyaretçi kotası olmadığı ve ziyaretlerin Pazar günü 12:00-16:00 saatleri arasında olduğu bilgisi alınmıştır.

105. Çocuklarla ve İdare ile yapılan görüşmelerde, Kurum İdaresi tarafından mevzuat²⁵ gereği 3 ayda 1 defa olacak şekilde çocuklara, yol hariç 7 gün izin kullandırıldığı bilgisi verilmiştir.

106. Kurumda yemekhanede 1 adet televizyon bulunmakta, odalarda televizyon bulunmamaktadır. Televizyonda 12 televizyon kanal olduğu görülmüştür. Yapılan

²³ 5275 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesine göre "(2) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler.

(...)

(4) Hükümlüler açık ve kapalı ceza infaz kurumlarında, çocuk eğitimevlerinde araç telefonu, telsiz telefon veya cep telefonu ve benzeri iletişim araçlarını bulunduramaz ve kullanamazlar."

²⁴ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in 18'inci maddesinin beşinci fıkrası: "Çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar."

²⁵ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 115'inci maddesi: "(1) Açık kurumlarda bulunanlarla, kapalı kurumda olup da açık kurumlara ayrılmaya hak kazandığı hâlde, nakledileceği kurumun kapasitesi ve/veya hükümlünün yaşı ve sağlığı gibi nedenlerle açık kurumlara gidemeyenler ile çocuk eğitimevlerinde bulunanlara, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile üç ayda bir, yol hariç yedi güne kadar izin verilebilir. (...) (5) Gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak, gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilir."

görüşmelerde çocuklar tarafından kanallarının yeterli olduğu, televizyona erişimde herhangi bir sorun yaşamadıkları belirtilmiştir.

107. Kurumda ayrı bir avukat görüş odası bulunmamakta; ihtiyaç olması halinde avukat ve ilgili çocuğun görüşme için Kurumun ön bahçesinde bulunan pimapen kameriyenin kullanıldığı ifade edilmiştir. Kurum İdaresiyle son görüşmenin de gerçekleştirildiği kameriyenin içerisinde; bilgisayar, yazıcı, masa ve sandalyeler mevcut olup oda içerisinde kamera bulunmamaktadır. Kapısı kapatıldığında ses geçirmediği görülen kameriyenin avukat görüşmesi için uygun yapıda olduğu gözlenmiştir.

108. Kurumdaki SEGBİS odasının ziyaret tarihinden önceki gün tamamlandığı ifade edilmiştir. Ziyaret tarihinde bir çocuğun SEGBİS görüşmesi yaptığı ve cihazın çalışır durumda olduğu görülmüştür.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

109. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, çocuklarla bire bir görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

110. Atölyedeki kullanılmayan yataklar ve diğer malzemelerin Kurumda uygun bir depolama alanına taşınması ve atölyenin aktif hale getirilmesi,

111. Kurum genelinde kör nokta kalmayacak şekilde kamera kurulumunun yapılması,

112. Yemekhanede yemek dağıtımı sırasında eldiven, maske ve saç bonesi gibi malzemelerin kullanılmasının sağlanması,

113. Kantinde eksik olan malzemelerin teminine yönelik sürecin hızlandırılması,

114. Revirde bulunan ilaç dolabının düzenlenerek ilaçların suça sürüklenen çocukların isimlerinin yazılarak tasnif edilmesi,

115. Deride döküntü, kızarıklık ve kaşıntı şeklinde tezahür eden belirtileri en yoğun şekilde gösteren çocuğun üst basamak sağlık kuruluşlarına sevkinin sağlanması,

116. Kapalı spor salonu ve konferans salonunun zemininin yumuşak malzeme ile kaplanmasının hızlandırılması,

hususları tavsiye edilmektedir.